

NAGYPALL

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

ÖSSZEFOGLALÓ HELYZETÉRTÉKELÉS

ADOTTSÁGOK

A község a Keleti Mecsek lábánál, Pécsvárad közelében fekszik. A táj felszíne tagolt, mikroklímája változatos. A termőtalajok közepes, illetve annál valamivel gyengébb termőképességűek. Jelentős tájképi és ökológiai értéket képvisel a Nagypalli-patak völgye. Még megtalálhatók a hagyományos formavilágot tükröző épületek Nagypallon, külön érdekesség a hajdani magyar falu halmazos szerkezete.

Földje jelentős területeken erózióra, felszínmozgásra és szennyeződésre érzékeny. Zaj és légszennyezés nem terheli a környezetet.

Megfelelő regionális közúti és tömegközlekedési kapcsolatokkal rendelkezik. Az ivóvíz- és elektromos energiaellátás, gázellátás, valamint a szemétszállítás megoldott, a szennyvízkozmű hiányzik. A belterületi vízfolyásszakaszok több helyen leszűkültek, feliszapolódtak.

Kevés az új építésű lakás, a lakásállomány nem képes megújulni. A lakosság alapellátását biztosító egységek helyben megtalálhatók. Az alapszintet meghaladó intézményi ellátást és munkalehetőséget Pécsvárad és Pécs nyújtja.

A község népességcsúcsa 1920-1930 közötti időszakban volt, amikor is a jelenlegi lakosságszám másfélszeresét tartották nyilván. Az országos tendenciával ellentétben a népességcsökkenés napjainkra megállni látszik.

FESZÜLTSGEK

A külterület jelentős hányadát alkotó tagolatlan szántóterületek az ökológiai egyensúly felbomlására vezetnek, ezért felértékelődik az ökológiai regenerációra alkalmas területek szerepe.

A hagyományos falusi környezetben a kertvárosias, emeletes lakóépületek idegen elemként jelennek meg.

A közüzemi infrastruktúra terén lévő hiányok rontják a település népességmegtartó képességét.

A temető szomszédságában mezőgazdasági gépeket tárolnak rálátás szempontjából érzékeny területen.

A JÖVŐT BEFOLYÁSOLÓ HATÁSOK ÉS TÖREKVÉSEK

Az EU csatlakozás során a jelentős természeti, vagy táji értékkel és gyenge termőhelyi adottsággal rendelkező területek termelésből való kivonását, vagy az intenzív termelés extenzívra váltását támogatják.

Nő a települések életében az elérhetőség szerepe. A távolsági kapcsolatokban fejlődést okoz majd az M6 gyorsforgalmi út. A regionális kerékpárút – főleg, ha a vasút nyomvonalán halad - növeli a település turisztikai vonzását.

Középtávon számolni kell az informatikai fejlesztések igényével, a lakossági és oktatási célú felhasználók számának növekedésével. Ez növeli az ingázás nélküli munkalehetőségeket.

A szabadidős tevékenységek iránti igény folyamatosan nő, ezzel párhuzamosan felértékelődnek az épített és a természeti környezet helyi sajátosságai.

A lakóhellyel kapcsolatos elvárások kiegészülnek a szolgáltatások megfelelő színvonalával és az igényes települési környezettel.

A TELEPÜLÉS BELSŐ ADOTTSÁGAI	
ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Épített környezete többnyire még a hagyományos formavilágot tükrözi ▪ Az alapfokú ellátás helyben biztosított ▪ Stagnáló, középtávon esetleg növekvő népesség ▪ Aktív hagyományörző csoportok ▪ Jó adottságai vannak az üdüléshez, turizmushoz ▪ Vannak ökológiai regenerációra alkalmas területek ▪ A közeli városok segítenek a munkahelyi és közép fokú intézményellátásban ▪ Tiszta levegő, csendes környezet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Csapadékszegény időszakban a nagyméretű szántókon szélerezési lehet ▪ A hófúvások közlekedési problémát okoznak ▪ A lakónépesség előregedő korstruktúrája ▪ A lakásállomány folyamatosan öregszik ▪ A térségnek nincs vasúti kapcsolata ▪ A termőtalajok közepes minőségűek ▪ Nem megoldott a biztonságos szennyvízelhelyezés ▪ Mezőgazdasági gépeket tárolnak rálátás szempontjából érzékeny helyen
A TELEPÜLÉST ÉRŐ KÜLSŐ HATÁSOKBÓL EREDŐ	
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A gyorsforgalmi út megépülésével javuló megközelíthetőség ▪ A regionális kerékpárút kiépülése ▪ A környező településekkel való együttműködés ▪ Az alapellátó és az infrastrukturális háttér fejlesztése ▪ Építési telkek kialakítása ▪ A tavak környezetében erdőtelepítés 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A hagyományos épített környezet eltűnése ▪ Növekvő munkanélküliség ▪ Az alacsonyabb társadalmi státuszú réteg növekedése ▪ A zártkertek fokozatosan funkció nélkülivé válhatnak ▪ A szennyvízkezelő hiánya környezeti veszélyforrás

JÖVŐKÉP

Nagypall hosszútávú célja, hogy

- Lakosainak egészséges, a kor színvonalának megfelelő, a hagyományokat tiszteletben tartó, esztétikus lakókörülményeket, az idelátogató turisták számára jó minőségű üdülési feltételeket nyújtson.
- A fenntartható fejlődés elvének megfelelően a település belső adottságait a lehető legteljesebb mértékben használja ki, és fel tudjon készülni a külső hatásokból eredő veszélyekre.
- Vegye figyelembe a magasabb hierarchia szinten kidolgozott fejlesztési elképzeléseket saját fejlesztési programjai kialakításakor.
- Partneri viszonyban a térség más településeivel együttműködve alakítsa ki fejlesztési terveit, programjait, ezzel is növelve saját esélyeit a pályázati rendszerben folytatott versengésben.
- A település jelenlegi nagyságát, lélekszámát középtávon megőrizze.
- A természeti és épített környezet fellelhető vagy helyreállítható értékeit az utókor számára átörökítse.

A jövőkép megvalósításához számos célt és programot kell megvalósítani, éppen ezért ezekre alapozva kell Nagypall vezetésének jövőbeni döntéseit meghoznia.

CÉLOK ÉS PROGRAMOK

A települési környezet minőségének javítása

- El kell készíteni az önkormányzat környezetvédelmi programját.
- Szükséges az állattartási rendelet megalkotása.
- Meg kell oldani a korszerű, természetbarát szennyvízelhelyezést.
- Jó karba kell helyezni a leszűkült medrű, feliszapolódott vízfolyásszakaszokat.
- Új lakótelkeket kell kialakítani.

A természeti és táji értékek védelme

- Korlátozott mezőgazdasági tevékenység elősegítése az ökológiailag érzékeny területeken.
- A gyepes területek és az egyedi tájértékek védelme.
- A tavak környezetében erdőtelepítésre van szükség.
- A közutak mentén hófogó, a szántóföldeken szélvédő erdősávok létesítése.

Az épített örökség védelme

- Helyi védelem alá kell helyezni a település hagyományos építészetének még fellelhető emlékeit.

A megközelíthetőség javítása

- Meg kell teremteni a közúti kapcsolatot a Nagypall-Fazekasboda és a Lovászhetyén-Erdősmecske vonal, illetve Ófalu és Erdősmecske települések között.
- Támogatni kell regionális kerékpárút megépítését.
- Szorgalmazni kell a tömegközlekedés javítását.

A településközi együttműködések fejlesztése

- Az ellátó-rendszer ésszerű kialakítása és működtetése, figyelembe véve a környező települések kapacitásait és igényeit.
- A pályázati rendszerben a területfejlesztési támogatások minél hatékonyabb megszerzése érdekében térségi szemlélet megjelenítése.
- Közös lépések a térség turisztikai képességének növelése érdekében.